

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR**
Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: marketa.skodova@soc.cas.cz

Čeho se Češi obávají a s jakým naladěním hledí do budoucna

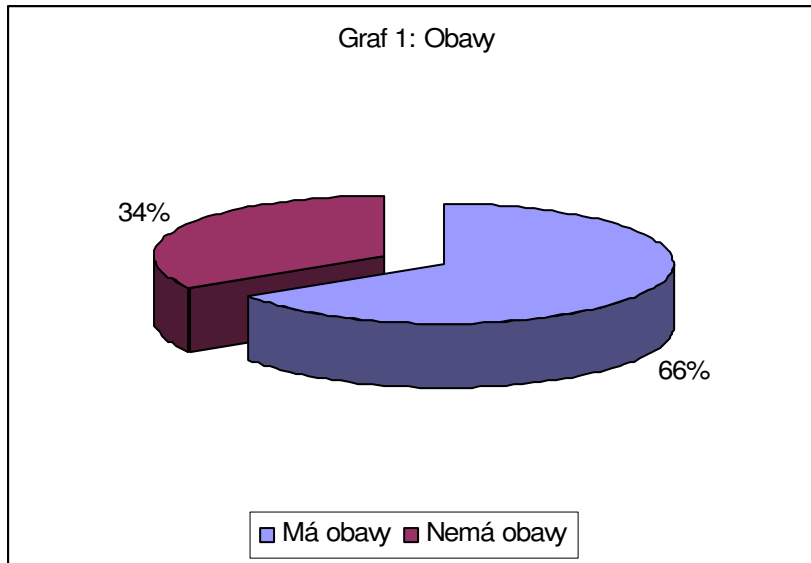
Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost 2006, v06-12</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>4. 12. – 11. 12. 2006</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1119</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>OV.2a, OV.2b, OV.21</i>
<i>Počet respondentů s volebním právem:</i>	<i>1025</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>9. ledna 2007</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Markéta Škodová</i>

Více než dvě třetiny Čechů (66 %) hledí do budoucna spíše pesimisticky. Tyto obavy naopak nesdílí 34 % lidí¹. Vyplývá to z výsledků posledního loňského šetření Centra pro výzkum veřejného mínění, jehož součástí byly i otázky zjišťující „naladění“ členů české společnosti, pokud jde o jejich osobní život i hodnocení budoucího života společnosti jako takové.

¹ Znění otázky: „Nyní mi prosím řekněte, máte z něčeho obavy? Máte obavy, nemáte obavy.“

Obavy častěji vyjadřovali lidé, kteří označili svoji životní úroveň jako špatnou, oslovení pětadvacetiletí a starší, lidé nespokojení se svým životem, ženy a potenciální voliči KSČM. To, že obavy nemají, naopak častěji deklamovali dotázaní z věkové kategorie 15-29 let, svobodní, studenti a ti, již by podle svých slov dali v parlamentních volbách hlas ODS.

Těch, kteří nějaké obavy pociťují, se naši tazatelé ptali, z čeho konkrétně mají strach – na otevřenou otázku (tj. bez nabídky odpovědí) odpovídalo 730 oslovených, kteří uvedli, že nějaké obavy pociťují².

Téměř třetina z nich (shodně 27 % respondentů) má obavy o své zdraví a strach ze ztráty zaměstnání. Každý desátý se obává o rodinu, děti, partnera a přátele a také o svoji životní úroveň (dotázaní zmiňovali strach z chudoby, nejistotu v oblasti sociálního zabezpečení či finanční situace). Téměř desetina odpovídajících vyjádřila obavy o svoji bezpečnost (v souvislosti s růstem kriminality), 8 % oslovených má strach ze zdražování, 7 % z terorismu. V menší míře mají respondenti strach z budoucnosti (4 %), z válek, přírodních katastrof, korupce či studia (3 %). Výsledky shrnuje tabulka č. 1 na následující straně.

² Znění otázky: „Z čeho máte obavy?“

Tabulka 1: Z čeho máte obavy? (v %) (n = 730)

nezaměstnanost (strach ze ztráty zaměstnání)	27
nemoc (obavy o zdraví)	27
obavy o rodinu, děti, partnera, přátele	11
životní úroveň (chudoba, sociální zabezpečení, finance)	11
kriminalita (růst kriminality, bezpečnost)	10
domácí politický vývoj – obecně	9
zdražování (růst cen)	8
terorismus	7
zabezpečení důchodců (malé důchody, odchod do d.)	6
budoucnost (strach z budoucnosti, nejistota, stres)	4
válka (zbrojení)	3
přírodní katastrofy (povodně, zemětřesení, ...)	3
korupce, hospodářská kriminalita	3
Studium	3
migrace obyvatelstva, přistěhovalci	2
zhoršování životního prostředí	2
mezilidské vztahy, špatné vlastnosti	2
ekonomický vývoj v ČR (obecně)	2
Stáří	2
jiná odpověď	26
bez odpovědi	32
CELKEM	200

Další otázka zjišťovala, s jakým naladěním hledí lidé do budoucna, pokud jde o jejich osobní sféru, budoucnost české společnosti a budoucnost lidstva celkově³. Optimisticky se dívá většina respondentů (69 %) na budoucnost svojí a svých blízkých, pesimismus v této souvislosti vyjádřila necelá třetina dotázaných – viz tab. 2.

Tabulka 2: Jak pohlížíte do budoucna, pokud jde o Vás a Vaše blízké? (v %)

Rok šetření	1999	2001	2003	2004	2005	2006
rozhodně s optimismem	17	13	12	10	13	13
spíše s optimismem	52	64	59	53	48	55
spíše s pesimismem	26	19	25	30	31	25
rozhodně s pesimismem	3	2	2	4	5	3
neví	2	2	2	3	3	4
Optimismus	69	77	71	63	61	69
Pesimismus	29	21	27	34	36	28

³ Znění otázky: „A jakým způsobem pohlížíte do budoucnosti pokud jde: a) o Vás a vaše blízké, b) o českou společnost, c) o budoucnost lidstva celkově?“ Možnosti odpovědi: rozhodně s optimismem, spíše s optimismem, spíše s pesimismem, rozhodně s pesimismem.

O poznání skeptičtější pohled mají dotázaní na budoucnost české společnosti i lidstva celkově. U výhledu do budoucnosti naší společnosti převažuje podíl pesimistů nad optimisty jen mírně (49 % ku 45 %), budoucnost lidstva jako celku hodnotí s pesimismem téměř dvě třetiny Čechů, pohled 35 % z nich je naopak pesimistický. Jak vyplývá z tabulky 4, skepse z budoucnosti lidstva plynule roste od roku 1999, kdy byla tato otázka v šetření CVVM položena poprvé. Možným vysvětlením mohou být informace o množících se teroristických útocích v geopolitickém prostoru tzv. euroamerické civilizace, válečných konfliktech s účastí vojsk OSN, jaderném programu zemí, jako je např. Severní Korea, či klimatických změnách a přírodních katastrofách v posledních letech.

Tabulka 3: Jak pohlížíte do budoucna, pokud jde o českou společnost? (v %)

Rok šetření	1999*	2001*	2003	2004	2005	2006
rozhodně s optimismem	7	5	5	3	5	4
spíše s optimismem	40	47	53	41	42	41
spíše s pesimismem	38	35	34	44	40	41
rozhodně s pesimismem	11	7	3	8	9	8
neví	4	6	5	4	4	6
Optimismus	47	52	58	44	47	45
Pesimismus	49	42	37	52	49	49

Pozn.: *Použita formulace: "O náš stát, naši společnost".

Tabulka 4: Jak pohlížíte do budoucna, pokud jde o budoucnost lidstva celkově (v %)

Rok šetření	1999	2001	2003	2004	2005	2006
rozhodně s optimismem	7	4	5	4	5	4
spíše s optimismem	39	37	34	35	31	31
spíše s pesimismem	34	36	42	41	42	43
rozhodně s pesimismem	12	12	11	11	13	14
neví	8	11	8	9	9	8
Optimismus	46	41	39	39	36	35
Pesimismus	46	48	53	52	55	57